راگەیاندنی رۆژنامەوانی هاوبەش

<u>حکومەتی هەرێمی کوردستان و نەتەوە یەکگرتووەکان</u>

لە دوایین شەپۆلی ئاوارەبووندا زیاتر لە 850,000 کەس ئاوارەی هەرێمی کوردستان بوون

نزیکەی 1,800,000 کەس ئاوارەبوون لە عیراق لە سالی 2014

<u>هەولێر، 2014/8/30</u>

حکومەتی هەرێمی کوردستان و نەتەوەیەکگرتووەکان پرۆسەیەکی هاوبەشیان ئەنجامدا بە مەبەستی زانینی ژمارەی سەرەتایی ئاوارەکان لە هەرێمی کوردستان، و دەرکەوت کە هەر لە سەرەتای ساڵی 2014 تاکو ئێستا نزیکەی 850,000 کەس لە ناوچە جیاجیاکانی عیراق بۆ هەرێمی کوردستان ئاوارەبوون، بەشی زۆری ئەم ژمارەیە لە پارێزگای دهۆك نیشتەجێبوونە کە رێژەی 64٪ لە کۆی ژمارەی ئاوارەکان پێکدەهێنێت.

لە کۆی 1,800,000 ئاوارە لە عیراقدا، زیاتر لە 600,000 تەنها لە مانگی ئابدا ئاوارەبوون. ئەو زیادبوونە هۆکاری سەرهەڵدانی توندوتیژی و ناجێگیری بارودۆخی ئەمنی لە ناوچە جیاجیاکانی عیراقدا بە تایبەتی لە پارێزگاکانی نەینەوا، دیالە و ئەنبار.

دوایین ژمارەکانی کۆکراونەتەوە لە لایەن حکومەتی هەرێمی کوردستان لەژێر سەرپەرشتی وەزیری پلاندانان و رێکخراوی کۆچی جیهانی (IOM) دەریان خستووە کە ئاوارەکان لە زیاتر لە 1000 شوێن لە هەرێمی کوردستانی عیراقدا نیشتەجێکراون.

هاتنی زیاتر لە 850,000 کەس بۆ هەرێمی کوردستان لە دوای هاتنی نزیکەی 226,000 پەناهەندەی سووری کە لە لایەن رێکخراوی پەنابەرانی جیهانی (UNHCR) تۆمارکراون، و نزیکەی 325,000 کەس لە ناوچەکانی عیراقەوە بۆ هەرێمی کوردستان بەر لە 2014 کە کۆی گشتیان دەگاتە نزیکەی 1,400,000 کەس، ئەمەش بێ گومان بارگرانیەکی زۆر دەخاتە سەر خەڵك و حکومەتی هەرێمی کوردستان.

پارێزگای دهۆك بە هەر 7 قەزاکەیەوە زیاتر لە نیو ملیۆن ئاوارە لە خۆدەگرێت کە پێویستیان بە شوێنی حەوانەوە، خواردن، ئاو، دەرمان و پاراستن هەیە دوای ئەوەی رێکخراوی تیرۆرستی داعش قەزای شەنگال و چەند ناوچەیەکی تری داگیرکرد. تەنها لە مانگی ئابدا، 89٪ ی کۆی ئاوارەکان بۆ هەرێمی کوردستان روویان لە پارێزگای دهۆك کردووە.

بەهۆی خێرایی و کەورەیی قەبارەی ئەم شەپۆلانەی ئاوارەبوون و دابەشبوونیان بەسەر زۆر شوێنی جیاجیا لە هەرێمی کوردستان، پرۆسەی ژماردنی ئاوارەکان لەلایەن حکومەتی هەرێمی کوردستان و رێکخراوەکانی نەتەوەیەکگرتووەکان کارێکی ئەستەم بوو. هەر چەندە ئەنجامدانی پرۆسەی ژماردن لە 10 رۆژی رابردوودا ژمارەیەکی نزیك لە ژمارەی راستەقینەدا خستە بەردەست، بەڵام وەزارەتی پلاندانان بەرنامەی دارشتووە بۆ ئەنجامدانی پرۆسەی (سەرژمێری سەرتاسەری ئاوارەکان و پەناهەندان لە هەرێمی

کوردستان) له چەند مانگی داهاتودا بۆ به دەستهێنانی داتای تەواو له ژماره و پێداویستیەکانی ئاوارەکان. ئەم پرۆسەیەش بە هاوکاری تەواوی دارایی و تەکنیکی رێکخراوەکانی نەتەوەیەکگرتووەکان ئەنجام دەدرێت.

له بارەی ئەم پرۆسەیەوە، د. علی سندی، وەزیری پلاندانان رایگەیاند کە "ئەمە یەکەم هەنگاوە کە زۆر کرنگە بۆ دابینکردنی پێداویستیە سەرەکییەکانی ژیان بۆ ئەو کەسانەی کە له رەوشێکی زۆر دژواردان. ئێمە له حکومەتی هەرێمی کوردستان سەرقاڵی هەڵسەنگاندنی بارودۆخەکەین بۆ دیاریکردنی ئەوەی له توانامانداییە لەگەڵ هاوکارانمان ئەنجامی بدەین. له چەند هەفتەی داهاتوودا، ستراتیجیەتێکی تەواو روونمان دەبێت بەڵام راستیەکەی ئەرکەکان زۆر سەختە. له ئێستادا بەردەوام دەبین له دروستکردنی کەمپ بۆ زۆرترین ژمارەی ئاوارەکان".

نەتەوەیەکگرتووەکان هاوکاری حکومەتی عیراق و حکومەتی هەرێمی کوردستان دەکات له دابینکردن و گەیاندنی هاوکاری بە پەلە بۆ ئاوارەکان، و هەوڵەکانی چڕتر کردووە بۆ دابینکردنی پێداویستیەکان بۆ ئاوارەکان له سەرتاسەری عیراق.

کێڤن کەنەدی، جێگری رێکخەری کاروباری مرۆیی نەتەوەیەکگرتووەکان له عیراق دەڵێت: "ئەمە ئەرکێکی سەختە، و نەتەوەیەکگرتووەکان و هاوبەشەکانی له رێکخراوە ناحکومیە نێودەوڵەتیەکان بە تەواوی پابەندن بە بەدەنگەوەهاتنی ئەم بارودۆخە. هەزاران تەن هاوکاری گەیندراوە بۆ ئاوارەکان و سەدان کارمەندی UN گەیشتوون بۆ هەرێمی کوردستان لەم قەیرانەی ئیستای عیراقدا. پێشکەشکردنی هاوکاری مرۆیی کارێکی ئاسان نییە له عیراق لەبەر بارودۆخی ئەمنی، و گەورەیی قەبارەی ئاوارەبوون، بەڵام حکومەتی هەرێمی کوردستان له رێگای هاوکاری بێ وێنە و له نزیکەوە سەرپەرشتی کردنی کارەکان زۆر یارمەتیمان دەدات. ئەم قەیرانەی ئاواربوون هاوشێوەی کۆڕەوی ساڵی 1991 سەخت و دژوارە، بۆیە پێویستە هەموو لایەك بە هەستێکی لێپرساویەتی بەدەنگەوەی بێت بەمەبەستی رێکخستن و گەیاندنی یارمەتی مرۆیی پێویست".

نەخشەی دابەشبوونی ئاوارەکان له عیراق 2014

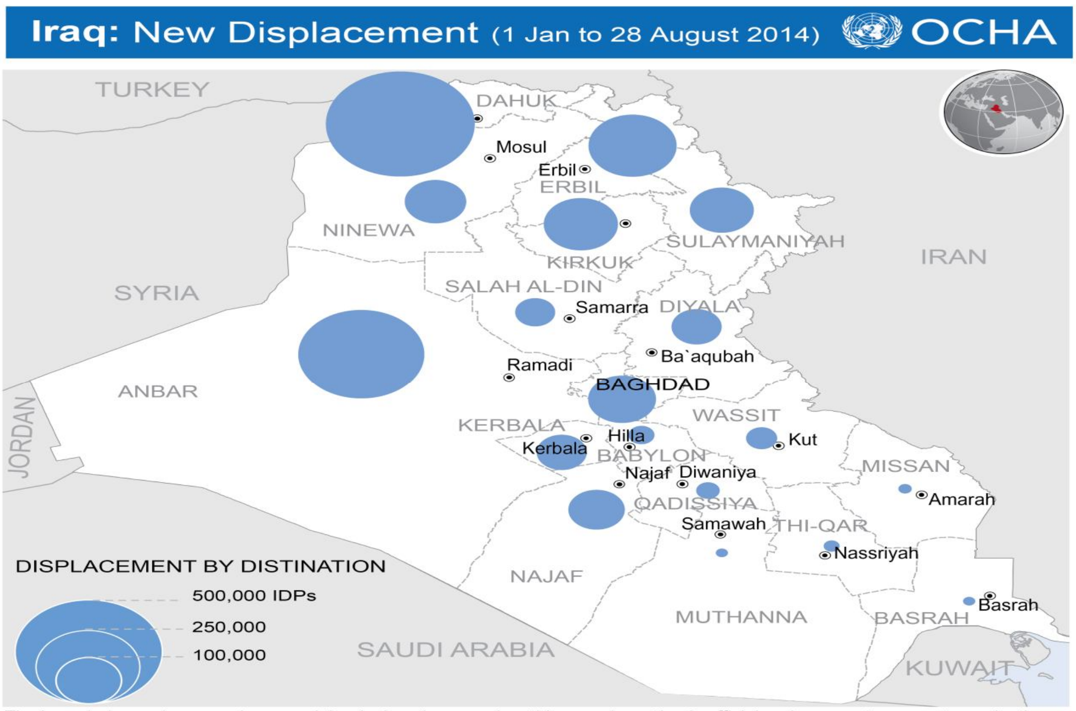

The boundaries and names shown and the designations used on this map do not imply official endorsement or acceptance by the United Nations. The data for this map has a limited number of sources, including parties to the conflict. The data has not been independently verified and is subject to error or omission, deliberate or otherwise by the various sources. Due to the fluidity of the conflict, humanitarian access areas are likely to change.

ژمارەی ئاوارەکان لە هەرێمی کوردستان

پارێزگا	ژمارەی ئاوارەکان لە ئابی 2014	ڕێژەی سەدی ئاوارەکان لە ئابی 2014	کۆی ژمارەی ئاوارەکان لە سەرەتای 2014 تا ئێستا	ڕێژەی سەدی ئاوارەکان لە سەرەتای 2014 تا ئێستا
دهۆک	418,986	% 89	543,384	% 64
هەولێر	42,276	% 9	170,544	% 20
سلێمانی	11,166	% 2	136,920	% 16
کۆی گشتی	**472,428**	**% 100**	**850,848**	**% 100**